

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 3 maig de 1914.—Núm. 41.

Serenitat

Catalunya, nostre mare Catalunya, regina absoluta de nostres amors, de nostres afectes, passa per la frisansa de goig de contemplar com per fi, malgrat sia una petita engruna, es reconeguda sa personalitat i va plena d'entusiasme i esperances a la constitució de la Mancomunitat Catalana.

Ara sols falta que'ls bons fills d'ella treballin amb fé i dalit per a ésser l'espill de les demés nacionalitats Ibèriques que tenen fita sa mirada en nostre terra, i a n'aquet treball i hem de contribuir tots i amb totes les forces per modest que sia l'esfors llur, perque del conjunt de les petites forces ne naixi una de poderosa, concienta i avassalladora si convé.

Cal tenir fé en el pervenir i prescindir dels elegits per al governament de la nova institució pensant que'ls homes passen i no tornen i que Catalunya servirà sempre esperant i acullint amorosament l'esfors de sons fills.

Si entre ells n'hi ha algú que fes traició la santa causa, pobre d'ell, l'estigma de tota una Nació caurà sobre seu per aplastar-lo sens que servissin per axoplugar-lo tots els engranatges de una vella política

Cal a nostre entendre tenir serenitat, i no apassionar-se, potser, per petites lluites locals o de campanaret, i fitant enlaire les mirades al caminar per l'afirmació del primer esglaió que ens ha de portar a la plena Autonomia de nostre poble.

I al dir aixó no voldríam que ningú se'n sentís ofés d'aquestes nostres paraules, fermament sentides, tot enrotjint-sen's la cara al dirnos un amic que la *província* de Tarragona se separarà de la Mancomunitat Catalana.

Ni que mai siga, diem nosaltres, que coses molt grans i fortes tindrien que passar per que aixó succeís, puix lo passat pot ser si serà un episodi resultant de una lluita local, petita, però que no deuria, ni el bon seny de la majoria dels catalans ho permetrà, afectar per res a la generalitat.

J. A. B.

Al senyor "Lectoral" de "La Cruz"

V

Salari i llei del salari (I)

"Per dedució hem obtingut la llei del salari; per comprovar la deducció i despullarla de tota confusió, buscarem la llei desde un punt de partida distint.

No existeix, per suposat, una tasa comú de salaris, com no existeix en un temps i lloc una tasa comú de interès. Els salaris que comprenen tota retribució rebuda per el treball, no solament varien amb la diferencia de facultats individuals, sino que al fer-se la societat mes complicada en sa organització, varien molt segons les ocupacions. No obstant, hi ha certa relació general entre tots els salaris, de mane-

ra que expressin una idea clara i ben compresa quan diem que els salaris son mes alts o baixos en un temps i lloc que en un altre. Entre certs límits, els salaris puguen i baixen obeint a una llei comú. Quina es aquesta llei?

El principi fonamental de l'acció humana, la llei que per la economia política es lo que la llei de la gravitació per la física, es: "que'l home busca satisfer els seus desitjos amb el menor esforç." Baix la influencia de la competencia, aquet principi ha de portar evidenment a una igualtat la retribució guanyada per esforços iguals baix circumstancies semblants. Quan els homes treballen per compte propi, aquesta tendencia a la igualtat estarà molt influída per la ecuació dels preus; i entre els que treballen pel seu compte i els que treballin per compte d'altres, obrará la mateixa tendencia a la igualtat. Ara be, baix aquest principi quines serán, en circumstancies lliures les condicions amb que un home pot contractar a altres perque treballin per ell? Evidenment serán fixades per lo que'ls homes puguin guanyar si treballessin pel seu compte. La causa que evitará tindre de donar mes, fora del necessari per incitar el cambi, impedirá també als treballadors cobrar menos. Si demanen més la competencia d'altres treballadors dificultará conseguir obtindre jornal. Si se'ls ofereix menos, ningú acceptará les condicions, perque obtindrán millor resultat treballant per compte propi. Per lo tant, si be'l que emplea desitja pagar menos posible, i l'empleat cobrar tant com pot, els salaris se fixarán per el valor o producte del treball obtingut quan se treballa per compte propi. Si els salaris se separen temporalment de aquesta ratlla en qualsevol sentit, una tendencia a conduir-los novament a ella comença desseguida.

El resultat o la utilidad del treball, segons se veu amb claretat en aquelles ocupacions primitives o fonamentals tals que'l treball emprén al principi, i que, fins en la societat de condicions mes altament desenvolupada, constitueixen encara la base de la producció, no depenen únicament de la intensitat i qualitat del treball mateix. La riquesa es el producte de dos factors, terra i treball, i lo que una quantitat donada de aquest produeix, varia amb els poders del medis naturals a que s'aplica. Essent aixís, el producte de tot treball en lo punt de major facultat productiva natural que s'exploti, fixará el salari, perque l'home procuri satisfer els seus desitjos amb el menor esforç. Ara bé, en virtut del mateix principi, aquest punt que s'explota el treball en les condicions existents serà el punt interior en el qual la producció's verifiqui, perque els homes impulsats a buscar la satisfacció dels seus desitjos amb el menor esforç, per una llei del enteniment humá, no emplearà'l seu treball en un punt de inferiors condicions, mentres li sigui assequible un altre de millor. Per lo tant, el salari que un amo haurá de pagar, se fixará per el punt de inferior capacitat productiva natural a que s'exten la producció, *els salaris pujarán o baixarán segons aquet punt puji o baixi.*"

Podriem continuar copiant planes i més planes sobre aquest mateix assumpto i podríem passar dels estats senzills als fenòmens complexes de societats altament civilitzades. Tro-

baríem, examinantles, que també están compreses en aquesta llei: "*Els salaris depenen del limit de la producció, o del producte que el treball pot obtindre en el punt de més elevada capacitat productiva natural que pugui ésser explotada sense pagar renda.*"

Aquesta llei dels salaris explica fets universals que no concebintla, semblen sense relació i contradictoris.

Ella demostra que:

"Quan la terra es lliure i el treball no es ajudat per el capital, tot el producte perteneixerá al treball com a salari.

"Quan la terra es lliure i el treball es auxiliat per el capital, el salari consistirá en tot el producte, menos la part necessaria per a incitar a una major acopi de treball com a capital."

"Quan la terra está subjecta a propietat i creix la renda, el salari serà fixat per lo que el treball pot proporcionar-se de les conveniencias naturals superiors que li son posibles sense pagar renda.

"Quan les oportunitats naturals están totes monopolitzades, els salaris se veuen forçats per la competencia entre treballadors al mínim en el qual els treballadors consenten reproduir-se."

Hem explicat amb bona voluntat, els principis eternals de justícia, sense estridencies, amb raonaments, sense molestar a ningú: ens ho impideix la propia conciencia. A idees estátiques i hem oposat idees dinámiques. Al trust del capital el trust del treball. Hem demostrat que'ls jornals no'ls donen els amos; que'l jornal está subjecte al acaparament de la terra a les lleis de la dinámica económica; i que mentres subsisteixin les lleis que *INTERCEPTEN la sagrada PROPIETAT del treball* i no's transformi la canalització del repartiment de la riquesa universalitzant-la, no arribarem mai a *que'l jornaler cobri'l preu just del salari* o en altre forma, *no percibirá'l producte íntegre del seu treball.*

P. A. M.

L'Assamblea dels aucells

(CONTINUACIÓ)

Les deliberacions

La Cadernera saltá a la branca major, prop la presidencia, i que venia a ésser com la tribuna dels oradors, i des-d'allí començá a parlar d'aquesta manera: Companys. Cada día va fent-se més necessaria una llei.... ¡Res de lleis! van dir els assembleístes a una. Les lleys no les respecten ni'ls mateixos homes que les fan, vá cridar furiós el Parda. ¡Bé! va replicar la Cadernera; llei o compromís d'aucells.... ¡Molt bé, molt bé! cridaren tots batent les ales.

El Rossinyol, president, demaná silenci i prest tots obeíren.

La Cadernera continuá el seu interromput discurs. Se fá necessari un fort compromís d'aucells que'ns possi en condicions de llegítima defensa contra tants pobles i tantes races que dient-se civilitzades atenten contra la nostra existencia. ¿Per ventura no som fills bells de la naturalesa nosaltres? ¿Es que no tenim amors

(1) "Progreso y Miseria". Enrique George, Llibre III, Cap. VI. "Salari i llei del salari" traducció lliure de la edició espanyola.—Barcelona, impremta de Jaume Jepús i Roviralta, 1893.

NOTA.—No hem traduït mes que la part mes substancial del capítol.

com els homes i les dones? ¿No tenim també fills? ¿Quin mal fem nosaltres, pobres cantors errants, perquè se'ns maltracti i se'ns persegueixi?

¡Perqué perjudiquem als agricultors! va interrompre l'Alosa. Murmuris perllongats.

¿I qué fora la agricultura sense nosaltres? va dir el Pardal Mostres d'aprovació.—¿I la Patria? va seguir dient aquet.

¿I la Poesia? ¿i la Música? ¿qué foren totes les belleses sense l'aroma verge dels aucells?

Figuréu-vos un poble sense aucells, advertí el Gafarró. Uns arbres sense nius, una sortida de sol sense cants...

Oh! fora com d'ia sense llum, el Rupit va dir.—Tot aixó ho sabéu prou. Lo que cal es buscar un remei, observá l'Oreneta.

El Verderol: Aixó es. Jo proposo que's demani als homes el reconeixement al dret de la vida. Tots els aucells ¡van riurer. El Rossinyol va dir-li desde'l seu alt telial. Amic Verderol, estéu poc enterat de les coses d'aquesta vida. ¿Com voléu que'ls homes vos atenguin si ells no han pogut resoldrer aquest punt?

L'Oreneta torná a parlar dient: Tal vegada si demanéssim protecció als governs, aquets ens garantirien la lliure expansió i decretarien l'abolició de la pena capital pels aucells indefensos.

I cá! va replicar el Pardal. Si'ls homes tampoc ho han pogut aconseguir ¿cóm voléu ara que ho decretin per a nosaltres? ¡No coneixeu als homes! doncs exclamá'l President. Guerra! Guerra! milions de becs repetiren.

El pobre Trovador tremolava com la fulla al arbre, i no sabia si morir-se d'encantament, o bé córrer als aucells i demanar-los, genolls en terra, fidelitat i veneració eterna. Temia espantar-los, i sol, rera l'arbre, plorava com un nin. ¡Pobre Trovador qui cercant cansóns i corrandes pel seu llaut, se trobava confós de davant de la mateixa font de la poesia, i llavors, més assedegat que mai no en podia tastar ni una gota! ¡Cóm l'hauria beguda aquella hora de santa deleitansa, aquella hora de suprema gracia pel esperit! ¡Si al menys me tornés aucell! va dir com única expressió. Mes aviat se recordá del seu entranyable companyó, el llaut, i mirant-se'l fit a fit, els seus ulls tornaren a nuvolarse i tot estranyent-lo sobre son pit, rajaren cara avall unes llágrimes enceses d'una rojor de foc tal, que al besar una a una la terra obríen solc, i del solc en brollava una flor, cada vegada d'un color, cada color d'una nova fragancia. El Trovador aixís embadalit, caigué en terra finses que's dormí en somni de poesia, i es fama que no ha despertat encara. Mentres aixó passava el aucell acabaren de posar-se d'acort i van redactar les conclusions aprovades.

Conclusions

El Rossinyol las llegí reposadament. Deien aixís:

1.ª La Patria dels aucells no será altre que aquella terra que'ls dongui hospitalitat i on no'n matin. Mentres aixó no siga, no s'en reconixerá cap més que la del niu.

2.ª La llengua mare dels aucells es aquella que cada hù canta, i que juntes constitueixen l'Aucellada.

3.ª S'acorda fer la despoblació absoluta de la raça aucellista a n'aquells pobles que d'ara en endevant maltractin de fet a tot aucell.

4.ª Fer campanya decisiva finses a aconseguir la llibertat dels germans presos pel goijós delicte de sapiguer cantar bé.

5.ª Proclamar la independència de la familia aucellística no subjectant-la a cap tutela ni protectorat; es a dir, el lliure vol.

6.ª Declarar als caçadors de aucells, enemics del ordre social.

7.ª Als desfullanús, als rats penats, a les olives, a les puputs i a les criatures martiritzadores, odi etern.

8.ª Nomenar als poetes, als arbres, a les flors, a l'aigua, al sol i als enamorats, companys bellíssims.

9.ª Proclamar per totes les terres i mars una sola llei; la de Amor, i'l Cantar, oració diària.

10.ª Passar en Comissió a visitar a tots els quefes de les repúbliques i reialmes coneguts pera donar-los compte de lo acordaten l'Assamblea d'avui, i manifestar-los, que de no apoiar aquestes conclusions d'una manera decisiva, se posará en vigor la conclusió tercera sense nou requeriment.

Acabament de l' Assamblea

Altres discurs del Rossinyol

Acabades les conclusions, el Rossinyol cantá pera donar-los comiat dient aixís:

Germans en amor: La tasca ha sigut laboriosa, però, hem arribat a entendre'ns feliçment.

Era hora de que nosaltres intervinguessim en les coses de la vida, puix ne som un dels bossins mes bells.

Aquestes conclusions acordades ens posen en situació defensiva, i de pas ens fem conèixer entre'ls homes com a bestioles entenimentades i de bons sentiments, que no som pas nosaltres les mes incultes i perverses de les besties, va dir en cant arrogant el Rossinyol, lo que li valgué una forta refflada d'aprovació.

Els homes mateixos. ¡Sempre'ls homes diréu! observá'l Rossinyol, però es que'ls homes ho son tot. Els homes no hi han pogut arribar may a un tant perfecte acort i a una unanimitat de parers com nosaltres. No fem doncs com ells ara, que com es sapigut acabades de fer les lleis, les transfiguren o escarnéixen.

Aném pel mon repetint aquestestes bases aprovades, cada hù amb la seve llengua, que al revés de la dels homes, a tot arréu l'entenen. Aném predicant-les amb fé y perseverancia i la victoria será nostra a no trigar gaire.

Salut, germans de Patria. ¡A revéure'ns volant i cuideu tots com a bons aucells les nostres niuades i els nostres fills, aquets que demá ens haurán de succeir en aquesta passejada per la terra. Si rés els podem deixar, que al menys sápigam que llurs pares se preocuparen en fer-los més passadora aquesta pobre vida dels aucells que canten.

Salut, germans. ¡Visca la Natura!

Visca!!! van cantar al unísson milions d'aucells.

Vica la Primavera! continuá dient el Rossinyol.

Visca l'Amor i la Poesia! Visca, visca!! repetien tots.

A indicació del president, s'entoná de bell nou l'Aucellada, més dolça i més armoniosa potser que aquella cantada abans de l'Assamblea. El goig intens d'haver arribat a un acort que satisféia les aspiracions de tots el congregats, els encoratjá a cantar amb ardidesa i plenitud.

BERNABÉ MARTÍ I BOFARULL.

(Acabaré.)

* * *

La Festa del 1.er de Maig

El mitin del "Salon Moderno"

A les onze començá l'acte amb un ple a ves-sar. Presideix la junta de la Federació local.

La presidència explica la significació del acte i concedeix la paraula a un treballador ferroviari qui fá poques hores que es a Tarragona, i s'associa a la festa del seus companys tarragonins.

En Brú Ferrer es rebut amb aplausos, els que irònicament els dedica a uns quants espectadors que en aquell moment havien surtit del local per veure passar una banda militar, demostrant la poca consistència amb que profes-

sen els ideals redentors alguns treballadors, ja que una banda militar els fá brandar les cames i no volen fer treballar el cervell en son propi benefici.

Se dol que avui, día de la festa del treball i de la pau, encara hi hagi treballadors que no puguin gaudir de la festa. Ens hem de preocupar quelcom més de les treballadores de l'agulla. Avui en tots els tallers de modista's treballa i aixó som nosaltres els que no o hem de comportar.

En Pena es rebut amb forssa aplaudiments. El capdevanter dels peons del moll, parla amb gran naturalitat: com si's trobés en familia. No havíem oïd parlar mai en una reunió de treballadors amb tan de seny com ho feu en Pena; va ésser una conversa substancial, plena de doctrina societaria. L'esperit práctic dels treballadors de la nostra terra, va tindre per orgue d'expressió a dit obrer; l'esperit d'altruisme, de verdadera generositat en vers als companys no associats; el respecte, *no servilisme*, en vers els patrons; els vigorosos arguments de una llógica aplastant contra els obrers que's venen el vot en dies d'eleccions; l'encariment dels pisos i algunes altres questions, varen ésser desenrotllades per En Pena amb una claretat i amb un bon sentit, que fins els més enemics, els menys aseguibles en fer concessions als treballadors, s'haurien entregat de davant de la argumentació, llógica, persuasiva d'aquell modest treballador del port.

Després den Pena va parlar D. Anton Loredó, de l'Ateneu Sindicalista revolucionari de Barcelona.

Vá fer una exposició de les doctrines sindicalistes sense nuvolositats, clara, concreta, sense fustigar a ningú. Vá voler fer gala d'oposar a les idees marxistes les idees anarquistes, definint l'Estat i la societat; donant a entendre que aquell no es necessari; que mai l'obrer ha de demanar rés ni a l'Estat ni al Municipi. Feu remarcarlo que es l'organització de grupos ben concients, ben capacitats, fins arribar, si fos possible, a la creació de seccions de barri, *amb força creadora*, éssent preferible aquest procediment que no grans federacions que arrastren una vida estéril i de impotencia. Se declará partidari de la creació d'institucions socials exclusivament obreres, montant escoles ben definides en sos principis pedagógics i socials, per que les escoles sostingudes per l'Estat no poden produir més que una joventut sense conciencia dels seus deures, diciplinada per a servir de víctimes als agiotistes que sangren, arruinen i porten la miseria al poble espanyol. Fou molt aplaudit.

Per últim, el President disculpá l'ausència del Diputat a Corts D. Marcellí Domingo, i's llegí una entusiasta adhesió del Comité local del partit federal, terminant l'acte amb un ¡Visca'l primer de Maig! que fou entusiastament contestat per la nombrosa concurrencia.

* * *

Pro descans dominical

Per arreu se sent el mateix clam dels dependents del comerç i de la industria tarragonina, queixant-se de no fer festa el diumenge. Són els primers en poc nombre, sortosament, però els, segons, els de la industria, per dissort son molt nombrosos, i val a dir que al queixar-se ho fan amb tota la raó, puix que ja'n tenen prou amb el treball pesat de tota la setmana i un jorn de vaga, un jorn d'expansió, un jorn de descans, un jorn si's vol per a llurs coses, encara se'ls hi denega o be se'ls hi regateja la meitat.

No n'hi ha prou amb el treball quotidià de 10 o 12 i més hores?

Aquest jovent, que per dissort no ha pogut dedicar se al estudi i te de guanyar-se el pa rera els mostradors, a que está destinat tota sa vida, no'n te massa d'hores de treball en tota la setmana?

El públic, que es qui indirectament coopera a aquesta obra, en té molta culpa de que no's compleixi el descans dominical, perque fa llurs compres al diumenge com si en tota la setmana no tingués temps suficient de fer-ho.

Es necessari emprendre una forta campanya en pró del descans dominical i per a que's complexi bé la llei que per a aquest fi fou dictada.

Cridém l'atenció de la Secció de l'Industria del Centre de Dependents i de la Junta local de Reformes Socials, qui deurfa fer complir estrictament la llei i no ho fa, per a que emprenguin els treballs necessaris per a portar a cap, ben prompte, el descans dominical com es fa ja arreu i es de rahó natural que a Tarragona també's faci.

¡Visca'l descans dominical!

UN DE LA CLASSE.

Lo del Contingent Provincial

Al Sr. President de la Diputació

Amb indignació hem vist al *Botlletí Oficial* un edicte de subasta de finques per deutes de contingent provincial. Les finques de que's tracta son de regidors que han anat a prestar el seu esforç i bona voluntat en defensa dels interessos comunals, i, per tot premi, se'ls arrebossen els bens. I aixó's fa ara precisament, quan l'Estat en recent R. O. mana que's deixin sense efecte els processos contra molts regidor i alcaldes per deutes dels Ajuntaments!

No hi ha dubte, Sr. President, que es aquesta una manera de guanyar simpatías en favor de la Diputació. Fins ara la Corporació no havia servit per a res. D'aquí endavant seguirán les carreteres desateses, els serveis abandonats, els empleats vivint un any en terra... però en cambi's llençarà a la miseria a gent honrada, mentres els arrendataris farán el seu negoci. A n'aixó hi anem depressa, molt depressa: en automóvil.

Qui's vulgui convence de lo que diem no te més que passar ells ulls per aquest detall que traíem de l'anunci de subasta a que'ns referim:

"Por saldo del Contingente provincial de 1.º, 2.º y 3.º trimestre de 1912.....	680'00 ptas.
Por id. de id. de la parte de resultados, señaladas a id..	305'80 "
Por dietas y costas calculadas en el expediente del 1.º y 2.º trimestres	662'00 "
Por id., id., id. en el id. del tercer trimestre.....	1.083'50 "
Total.....	2.731'30 ptas."

Resulta, doncs, que per un deute de pesetes 985'80 se calculen per dietes i costes *nada menos* que ptes. 1.745'50... Aixó, Sr. President de la Diputació, es vergonyós, immoral, indigno i intolerable. Que ho faci aixó o ho intenti realitzar un arrendatari, si no está bé, es explicable. Lo que no tindria nom es que ho tolerés, que no ho impedís, una persona que deu el séu càrrec i l'autoritat que exerceix a la voluntat popular.

No; n'estem segurs que'l Sr. President de la Diputació no consentirà que's porti a terme semblant expoliació. I no ho consentirà, perque s'enterará, ademés, de que'l fet que denunciem no es sols un abús, sino que pot significar una venjança: pot ésser el càstic a que s'ha fet mereixedor el poble a que's refereix l'anunci de subasta, per no haver votat a n'aquell enemic de Catalunya que's diu *Capitán Verdades*... Perque dona la casualitat de que'ls pobles que votaren a dit candicat, viuen tranquils, sense pagar contingent, sense embarcs i sense costes i dietes.

Esperem, Sr. President, la seva resolució, que no dubtem será la que'l séu alt esperit de

justicia i'l seu patriotisme li aconsellin. Sía de tots modos la que vulga, nosaltres des del vinent número'ns proposém tractar aquesta qüestió del Contingent, no parant fins a declarar-nos impotents o conseguir que la Diputació obri com li pertoca.

Una obra d'art

Ho és sens dubte el carnet del *Menú* servit darrerament, en ocasió de la Consagració Episcopal del Dr. D. Francesc d'A. Vidal i Barraquer, avui bisbe de Solsona.

Es una gran joia per als aimants de les arts gráfiques poguer gaudir sovint de tan fines i delicades mostres de bon gust, que si acrediten de tenir-lo selecte els qui ho encarreguen, els cap la joia de trovar intérpretes tan airosos i competents com ho és el nostre amic En Francesc Sagrañes, del qui sovint tenim de parlar amb elogi, car sovintejan també d'ell proves paleses de refinament, que al honrar al seu establiment, posan un graó més alt el nom de la nostre ciutat volgodíssima.

El treball que ens ocupa es tot éll afilligranat i regi. Hi campeja en la part superior de la portada l'escut heráldic del nou bisbe, sever, elegant, i ensopegadíssim en els vius colors.

La ofrena dels padrins, de gótic impecable, forma un just y estétic conjunt on s'hi veu lluir un estil de classicisme elegantíssim, senyorial.

El *Menú*, está guarnit de una rica y fantásica orla, que com un desmai o una cabellera destrenada, penja dels dos costats amb armónics i vistosos tóns i colors, sobressurtint l'or d'una lluentor justa, que entona i casa en un tot amb els blaus, negres, verds i vermells de les flors.

Amb lo fineses ara dit, és clar que tota persona mitjanament culta en arts gráfiques, i coneixedora de l'estil, endevinará que'ls dibuixos en qüestió son sortits de la má experta i traçada de Mestre Canibell, cada dia mes jove i mes abundós en arrancar al misteri visió, ço que éll sab trovar-hi, ço que éll sab trasplantar per a que esdevingui a la fi cosa sucosa per a tots els gustos, i nou tribut a les arts, a la estética i a la pulcresa de la concepció.

Felicitém-nos'en per la grata satisfacció que proporciona veure treballs com el debilitment descrit, sortits dels tallers d'una casa tarragonina, i felicitém mes efusivament al bon amic N'Eudald Canibell qui ens proporciona motiu d'alabances—prova inequívoca de la llur laboriositat benedictina—y al no menys amic En Francesc Sagrañes que tan auxilia a dignificar l'estampa, i a mostrar a propis i a extrany, que Tarragona no ha quedat reraçaga en el despertar triomfal de les arts gráfiques.

Per molts anys, per honra i gloria de la Patria!

B.

De l'Ajuntament

Sessió llarga, inacabable, la del passat divendres. Eren ja mols nombrosos els assumptos que figuraven en l'ordre del dia, i una volta acabada vingeren els precís i preguntes en bella col·lecció. Res, prop de dues hores.

Lo més important fou el debat placidíssim i en veritat recomfortador a que doná lloc la petició del Concell Permanent de la Mancomunitat referent a l'estat actual i millores que's poden proposar en els rams de carreteres, camins veinals, camins de ferradura, ponts, telegrafo, telefon, serveis de correspondencia i de transport. L'Alcaldía, apremiada pel temps, havia fet un informe massa reduit, i aixó doná peu al nostre company Sr. Lloret a fixar l'alcanç de l'informació demanada i manera de portar-la a terme, prescindint si tan convenia

del plaço senyalat en benefici de la finalitat que's persegueix.

Parlaren en el mateix sentit, l'Alcalde accidental Sr. Soler, i'ls Srs. Albalfull, Virgili, Massó y Montserrat, acordant-se, per fi, que'l dimars vinent sían convocats tots els regidors per a redactar definitivament l'informe.

Seguint la seva campanya, el nostre bon amic Sr. Lliteras pregá s'activés la construcció dels nous carros de la brossa i que's desinfectessin les cloaques.

També's parlá de suprimir l'antipático i repugnant sistema de donar la bola als gossos.

Noves

La festa del 1.º de Maig resultá en aquesta ciutat una de les més unánims que hem presenciats. Parat per complet el tráfec del port, moltes cases de comerç ni sisquera obriren les portes a fi de que la dependencia mercantil pogués fruir de la festa.

Després del miting que ressenyem en altre lloc del present número, gran part de la massa obrera's traslladá al camp, oferint alguns recons del terme animat aspecte.

El dimars d'aquesta setmana van contraure matrimoni en la parroquial esglesia de Sant Joan Baptista, el Sr. D. Ramón Cullaré Ollé amb la gentil senyoreta Na Antonia Grau i Vallvé, filla del propietari de Constantí D. Antón i cunyada del nostre distingit amic i company En Joan Galofré.

Foren padrins, per part del nuvi, l'ex diputat a Corts pel Vendrell D. Joan Matheu, i de la nuvia'l nostre particular amic D. Pau Fenech.

Fem avinent als nou desposats i llurs families la nostre enhorabona, desitjant fervorosament, que aquesta unió sía llás inestroncable de felicitats per rés de rés interrompuda.

Casals (perruqué), Unió 12, Colonia tarragonina't felicita gran reforma establiment, recordém que l'estufa desinfectán la tens des de'l 1902.—*Murt.*

Aquesta tarda i demá, contribuint al major esplendor de nostra migrada fira que enguany promet estar molt animada, el famos aviador francès Mr. Galtier s'aixecará amb son biplá al Camp de Marc donant a conéixer els perillósíssims i emocionants vols invertits.

Gran espectació ha despertat aquesta festa que per una felix coincidencia ha pogut organitzar el nostre Ajuntament.

Si, com es d'esperar, el temps hi acompanya, una gran generació acudirá avui a Tarragona.

SALÓ DE VENTES

AL DIA

Novitats per a senyora i nenes en Mercería. —Confeccions. —Pells.—Sombreros. —Bisutería, etc., etc.

Gran assortit en PERFUMERIA
Inmensa varietat en Brodats.

Se venen a pessés i a trosos.
Preu ficse.—Ventes al contat.—Sempre nou.—
Continuament renovació.

Rambla de San Joan, 40, pral., 1.ª
TARRAGONA

ALS AGRICULTORS

En la finca de D. Isidre Aymat, partida *Rodolat*, se venen els millors plançons de garrofer, classes **Valenciá i Pom negre**. Per encàrrecs dirigir-se a Pau Monguió, Rambla de Sant Carles, n.º 20, taverna.

IMP. DE J. PUJÓAN, MÉNDEZ NÚÑEZ, 5.

IBARRA Y C. S. en C.-SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESpanyA

Maig 7 "Cabo Toriñana"
" 14 "Cabo San Vicente"
" 21 "Cabo Santa Pola"
" 28 "Cabo San Antonio"
" Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Maig 8 "Cabo Santa Pola"
" 15 "Cabo San Antonio"
" 22 "Cabo Higuier"
" 29 "Cabo Quejo"
" Cabo

Per a més informes, a son consigratari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.ª d Seguros Generales de Dusseldorf
Segurs de transports

La New-York, de New-York
Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París
Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan
Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim
Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA
Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuals
TARRAGONA I SA PROVINCIA
dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisarfa
general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**
Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial
de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gallach

Léxic Catalá.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Catalá, Castellá, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglés-Espanyol Espanyol-Anglés.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Jan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**

MOSTELLE

— (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.ª L.ª

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic.

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu